



پاکستان در وضعیت جنگی

در پی انفجار مرگبار دیروز در اسلام‌آباد، وزیر دفاع پاکستان تأکید کرد که کشورش در وضعیت جنگی به سر می‌برد. «خواجه آصف»، وزیر دفاع پاکستان گفته است که این کشور «در وضعیت جنگی» است و حمله دیروز باید به عنوان «زنگ بیدارباش» تلقی شود. او در پلتفرم ایکس با اشاره به گفت‌وگوهای بی‌نتیجه با افغانستان که به میزبانی ترکیه برگزار می‌شد، نوشت: «در این شرایط، امید بستن به مذاکرات موقفیت‌آمیز با حاکمان کابل بی‌پهوه خواهد بود.» وزیر دفاع پاکستان با طرح اتهاماتی ادامه داد: «حاکمان کابل می‌توانند تروریسم را در پاکستان متوقف کنند، اما کشاندن این جنگ به اسلام‌آباد پیامی از کابل است که - خدا را شکر - پاکستان قدرت کامل پاسخگویی به آن را دارد.» این اظهارات در شرایطی مطرح می‌شود که اسلام‌آباد ساعتی پیش شاهد انفجار انتحاری مرگباری بود. به گفته وزیر کشور پاکستان، این حمله جان ۱۲ تن را گرفت و ده‌ها زخمی بر جای گذاشت. او هیچ گروه مسلحی را مقصر ندانست، اما افزود که مقامات «در حال بررسی همه‌جوانب» این حمله هستند.



پاسخ العامری به تهدیدات آمریکا

دبیرکل سازمان بدر، روز سه‌شنبه در پاسخ به تهدیدات اقتصادی و مالی آمریکا علیه عراق تأکید کرد که هرگونه دخالت خارجی در تشکیل دولت «غیرقابل قبول» است. «هادی العامری»، دبیرکل سازمان بدر در یک کنفرانس مطبوعاتی که پس از رای دادن در انتخابات برگزار شد، اظهار داشت: «برگزاری انتخابات یک پیروزی بزرگ برای عراقی‌ها است و ما به کمیسیون عالی مستقل انتخابات اعتماد زیادی داریم تا با توجه به حساسیت اوضاع، این انتخابات را از تمام انتخابات‌های قبلی متمایز کند.» طبق گزارش السومریه نیوز، العامری افزود: «ما به مردم عراق برای مشارکت فعال و جدی در انتخابات امید زیادی داشته و برای همه آرزوی موفقیت داریم.» وی ادامه داد: «ما امیدواریم که دولت جدید در اسرع وقت پس از انتخابات تشکیل شود.» العامری در پاسخ به سوالی درباره تهدیدهای ضمنی آمریکا مبنی بر اعمال تحریم‌های اقتصادی و مالی علیه عراق در صورت انتخاب برخی از جناح‌های سیاسی، گفت: «به چشم که چنین شود.»



واحد اطلاعاتی کمیسیون اروپا

براساس گزارش رسانه انگلیسی کمیسیون اروپا در تدارک تشکیل یک واحد اطلاعاتی جدید زیر نظر رئیس این کمیسیون با هدف بهبود استفاده از اطلاعات جمع‌آوری‌شده توسط سازمان‌های جاسوسی ملی است. طبق این گزارش، حمله روسیه به اوکراین و تهدیدهای «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور آمریکا برای کاهش حمایت‌های امنیتی آمریکا از اروپا این اتحادیه را وادار به تجدیدنظر در توانمندی‌های امنیتی داخلی خود و به جریان انداختن بزرگترین برنامه تسلیح مجددش از زمان جنگ سرد کرده است. یکی از منابع مورد استناد فایننشال تایمز گفت: «سرویس‌های جاسوسی دولت‌های عضو اتحادیه اروپا دانش زیادی دارند. خود کمیسیون هم اطلاعات زیادی دارد. ما نیازمند روشی بهتر برای کنار هم گذاشتن همه این اطلاعات به نحوی که برای کشورهای متحد، موثر و مفید واقع شود، هستیم. در حوزه اطلاعاتی شما باید چیزی بدهید تا چیزی بگیرید.»

عمیق دلایل استناد به آن نشان نداده‌اند. وزارت دادگستری آمریکا پیش‌تر اعلام کرده است که با استناد به قوانین حفاظت از اسرار دولتی، با درخواست او برای ملزم ساختن مقامات آمریکایی به همکاری با دفاعیاتش، مخالفت خواهد کرد.

روایت دو طرف از پرونده

دولت عربستان در روایت رسمی خود از این پرونده می‌گوید الجبری به «سوءاستفاده» و اختلاس حدود ۱۱ میلیارد دلار از بودجه وزارت کشور متهم است. مکانیزم ادعایی این فساد، از طریق شبکه‌ای از شرکت‌های صوری، به‌ویژه یک شرکت هلدینگ به نام «سُکب» صورت گرفته است. ادعا می‌شود که «سکب» به تنهایی ۶/۹ میلیارد دلار از این بودجه را از طریق قراردادهایی دریافت کرده و این پول‌ها را به حساب‌های بانکی خارجی منتقل کرده است. همچنین گفته می‌شود الجبری، خانواده‌اش و شرکای او مستقیماً «بیش از یک میلیارد دلار» به عنوان پرداخت مستقیم دریافت کرده‌اند. در پی این اتهامات، هلدینگ «سکب» که اکنون تحت مالکیت صندوق ثروت حاکمیتی عربستان (PIF) به ریاست محمد بن سلمان قرار دارد، شکایات حقوقی متعددی را در کانادا و ایالات متحده برای مسدود کردن دارایی‌های جهانی الجبری آغاز کرد.

نگاه دقیق‌تر به پرونده، این روایت را به چالش می‌کشد. اولاً، زمان‌بندی این شکایات بسیار قابل توجه است. منابع تأیید می‌کنند که شکایت «سکب» در کانادا (ژانویه ۲۰۲۱) «اندکی پس از آن» تنظیم شد که «سعد الجبری از محمد بن سلمان در دادگاه آمریکایی شکایت کرد». این همزمانی، ادعای الجبری مبنی بر اینکه اتهامات فساد «دارای انگیزه سیاسی» و اقدامی تلافی‌جویانه در قالب «جنگ حقوقی» بوده است را به شدت تقویت می‌کند.

ثانیاً، و مهم‌تر از آن، مداخله وزارت دادگستری ایالات متحده (DOJ) است. وزارت دادگستری آمریکا در اقدامی «بسیار نادر» در این پرونده حقوقی (که ظاهراً یک اختلاف مالی داخلی عربستان بود) مداخله کرد؛ اما نه برای حمایت از عربستان، بلکه با هدف «حفاظت از اسرار اطلاعاتی که می‌توانست به امنیت ملی آمریکا آسیب برساند».

اینجاست که روایت «فساد» فرو می‌ریزد. دفاعیات الجبری این است که این مبالغ هنگفت، «فساد» نبوده، بلکه نوعی بودجه پنهانی برای «تأمین مالی برنامه‌های حساس» و مشترک ضدتروریسم با آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA)، آژانس امنیت ملی آمریکا (NSA) و وزارت دفاع ایالات متحده بوده است. وزارت دادگستری آمریکا نیز در پرونده‌های خود تأیید کرد که شرکت‌های «سکب» دقیقاً «با هدف انجام فعالیت‌های مبارزه با تروریسم تأسیس شده بودند».

مداخله وزارت دادگستری آمریکا، عملاً صحت دفاعیات الجبری را تأیید می‌کند. این نشان می‌دهد که دولت کنونی عربستان، در تلاش برای تحت فشار قرار دادن الجبری، آگاهانه در حال افشای بودجه‌های عملیات مخفی مشترک ضدتروریسم با آمریکا به عنوان «فساد» در دادگاه‌های علنی است؛ اقدامی که واشنگتن را در موقعیت بسیار دشواری قرار می‌دهد و آن را مجبور می‌کند تا برای حفاظت از منابع و روش‌های خود، روند قضایی را مختل کند.

در کنار این روایت، یک روایت کاملاً متناقض دیگر برای مصرف داخلی، عمداً از طریق رسانه‌هایی مانند روزنامه «عکاظ» ترویج می‌شود. در روایت دوم دولت عربستان، الجبری نه به دزدی، بلکه به «مدیریت صحنه به نفع تروریسم و افراط‌گرایی»، «تأمین مالی تروریسم با یک دست و ادعای مبارزه با آن با دست دیگر» و خدمت به «حزب تروریستی که به آن تعلق دارد» متهم می‌شود.

این روایت (حمایت از تروریسم) با روایت رسمی دیگر خود عربستان (پرونده «سکب») نیز در تناقض است. در یک روایت، او به سرقت بودجه مبارزه با تروریسم متهم است و در روایت دیگر، به خرج کردن این بودجه برای حمایت از تروریسم.

در مقابل این اتهامات، سعد الجبری روایت متقابل خود را در اگوست ۲۰۲۰ با ثبت یک شکایت رسمی در دادگاه فدرال واشنگتن دی‌سی آغاز کرد. الجبری مستقیماً محمد بن سلمان را متهم کرد که «گروهی از مزدوران شخصی» خود معروف به «جوخه بیر» را برای ترور او به کانادا فرستاده است. این تیم، که گفته می‌شود شامل اعضای از تیم خاشقجی نیز بوده، «دو کیف حاوی ابزارهای پزشکی قانونی» با خود حمل می‌کرده‌اند. تیم مذکور در فرودگاه بین‌المللی اتاوا توسط مأموران مرزی کانادا متوقف و پس از آنکه در مورد عدم شناخت یکدیگر دروغ گفتند، از ورودشان مانعت شد و اخراج شدند.

علاوه بر این، واکنش دولت کانادا به این ادعاها، تقریباً نیمه‌رسمی و در حکم تأیید است. مقامات کانادایی گرچه اعلام کردند که نمی‌توانند در مورد «ادعاهای خاص در حال رسیدگی در دادگاه» اظهارنظر کنند، اما بلافاصله افزودند که «ما از حوادثی آگاه هستیم که در آنها بازیگران خارجی تلاش کرده‌اند تا کانادایی‌ها و کسانی که در کانادا زندگی می‌کنند را تحت نظر، ارباب یا تهدید قرار دهند».



مواخاتبه

الجبری با دولت عربستان

ماه‌های آینده به جریان خواهد افتاد و محاکمه او برگزار خواهد شد. الجبری برای قرار از تبعات این پرونده از دادگاهی در ویرجینیا خواسته تا دستور دهد مقام‌های امنیتی سابق آمریکایی در دادگاه کانادا حاضر شده و به نفع او شهادت دهند.

پیچیدگی حقوقی

نیویورک‌تایمز در این باره نوشته است: کارشناسان حقوقی می‌گویند درخواست الجبری از دادگاه ویرجینیا به احتمال بسیار زیاد رد خواهد شد.

این اقدام، بار دیگر مشکلات مربوط به «امتیاز اسرار دولتی» را برجسته کرده است؛ موضوعی که پژوهشگران حقوقی مدت‌هاست از نحوه استفاده و سوءاستفاده از آن گلایه دارند. وکلا می‌گویند وقتی دولت به این امتیاز استناد می‌کند، عواقب سنگینی برای طرفین دعوا به بار می‌آید و پرونده‌ها صرفاً به دلیل مسدود شدن دسترسی به اطلاعات (حتی اطلاعاتی که تماماً «فوق‌سری» هم نیستند) به شکست می‌انجامند.

«امتیاز اسرار دولتی» (State Secrets Privilege) یک دکترین حقوقی است که به دولت اجازه می‌دهد از افشای اطلاعات در یک دادرسی قانونی (مانند دادگاه) جلوگیری کند، به این دلیل که افشای آن اطلاعات می‌تواند به امنیت ملی آسیب برساند.

جفری ویکل، که تاریخچه پیچیده این امتیاز را در وبلاگ امنیت ملی «لافر» بررسی کرده است، می‌گوید: «این امتیاز باید مانند یک چاقوی جراحی دقیق عمل کند، اما اغلب همچون یک پتک از آن استفاده می‌شود.» او در مصاحبه‌ای گفت که قضات اغلب ترجیح می‌دهند ادعاهای مربوط به اسرار دولتی را عمیقاً موشکافی نکنند و همین امر باعث می‌شود این امتیاز به «راهی آسان برای دولت جهت لاپوشانی کردن مسائل» تبدیل شود. او افزود که در دهه‌های اخیر، دولت استفاده از این امتیاز را گسترش داده و دادگاه‌ها نیز تمایلی به زیر سؤال بردن

می‌خواست از یک «انگشتر سیمی» برای کشتن ملک عبدالله، پادشاه وقت، استفاده کند تا راه برای به قدرت رسیدن پدرش هموار شود. او گفت که محمد بن سلمان در سال ۲۰۱۴، یعنی یک سال پیش از مرگ ملک عبدالله، تلاش کرده بود تا شاهزاده محمد بن نایف، رئیس وقت دستگاه امنیتی را برای همکاری در این نقشه ترور با خود همراه کند. الجبری مدعی شد که محمد بن سلمان در ملاقاتی خصوصی به بن‌نایف گفته بود: «من می‌خواهم ملک عبدالله را ترور کنم. یک انگشتر سیمی از روسیه تهیه می‌کنم. کافی است فقط با او دست بدهم تا کارش تمام شود.» به گفته الجبری، این تهدید ادعایی از سوی بن‌سلمان که در آن زمان رئیس دفتر پدرش (ملک سلمان) بود «در داخل خانواده سلطنتی مدیریت شد». این مقام سابق اطلاعاتی همچنین ادعا کرد که فیلمی ضبط‌شده از این ملاقات را دیده است و دو نسخه از آن ویدئو همچنان وجود دارد. مقامات سعودی در آن زمان در واکنش به «سی‌بی‌اس» گفتند که الجبری «یک مقام دولتی سابق و بی‌اعتبار است که سابقه‌ای طولانی در جعل واقعیت و ایجاد انحراف برای پنهان کردن جرایم مالی خود دارد».

در سال‌های اخیر بارها الجبری و دولت عربستان سعودی از یکدیگر به دادگاه‌های مختلف شکایت کرده‌اند. سال ۲۰۲۰، الجبری از محمد بن سلمان به دادگاهی در واشنگتن شکایت کرد و ولیعهد عربستان را به صدور دستور قتل او در کانادا متهم کرد. این پرونده به دلیل تشخیص دادگاه مبنی بر مصونیت داشتن محمد بن سلمان (به‌عنوان حاکم دوفاکتوی عربستان) از محاکمه در آمریکا منتهی شد.

در مقابل، هلدینگ دولتی «سکب» از الجبری در ماساچوست آمریکا شکایت کرد و خواستار فریز شدن منابع مالی ادعایی شد. پیگیری این پرونده نیز به درخواست وزارت دادگستری و به دستور قاضی به علت احتمال افشای اطلاعات مربوط به امنیت ملی آمریکا متوقف شد. پرونده شکایت سکب از الجبری در کانادا طی